

L'encàrrec dels editors d'aquesta obra, acollit amb tot entusiasme, però sense menystenir les dificultats que comportava, té una gran amplitud, ben segur difícil d'omplir, però també uns límits, els quals procurarem de no traspassar, si no és per tal de donar una major claredat al nostre text i una precisió indispensable a les dates i dades que arrenjararem en les pàgines que segueixen.

Pretenem de fer la història de la premsa catalana, és a dir, de tots aquells fulls informatius, diaris, setmanaris i revistes que hagin estat impresos en llengua catalana fins a l'any 1936. Aquesta història, si reeixim en els nostres propòsits, haurà d'ésser, també, la història del periodisme català i, en bona part, la història del pensament polític, filosòfic, científic i social que va reflectint els seus canvis i les seves novetats a través de les pàgines de la premsa. Vol dir això que haurem de deturar-nos d'una manera especial, com ja van fer els mateixos autors d'aquesta obra en una altra de caràcter col·lectiu que feia la història de la vida catalana entre 1814 i 1930⁽¹⁾, en l'estudi de les personalitats que van donar caràcter i influència a la nostra premsa, en els homes que van promoure les publicacions i que van mantenir-les, de vegades heroicament. Vol dir també que no ens podem pas deturar en la freda enumeració de títols i de característiques materials de cada publicació, sinó que haurem d'apuntar el color que tenia, les intencions dels editors i redactors i el punt fins al qual, vist en perspectiva, aquestes intencions foren acomplertes.

"Història de la Premsa Catalana" es referirà, ja ho hem dit, únicament a la que ha aparegut escrita en català, de 1640 a 1936. No és pas una petita feina, com podrà comprovar el lector pacient, i correspon als autors de fer que aquesta feina, que per a un d'ells ha ocupat molts anys de vida, sigui tan interessant com la narració d'una aventura, puix que de fet, la història de la major part de les publicacions, tant si són diaris, com setmanaris, com revistes d'assaigs, d'idees o d'interessos, representa ben sovint una aventura plena de riscos i de trencacolls. És evident, però, que parlar de la premsa catalana i no al·ludir el "Diario de Barcelona" - deixant a part el fet

que, almenys en dos moments de la seva dilatada història emprés la nostra llengua en les seves columnes - o bé "El Europeo" i "El Vapor", de tanta influència en l'evolució del nostre pensament i de la nostra literatura, ~~de~~ "La Corona de Aragón" o bé la "Revista de Catalunya", ~~de~~ "La Vanguardia" o bé "El Diluvio", fins i tot, deixaria irrealitzat el nostre propòsit i incompleta aquesta història. No farem, doncs, història detallada de la premsa publicada en castellà a Catalunya, però no deixarem de referir-nos-hi quan sigui convenient per a arrodonir el quadre de les publicacions que donaven to i caràcter a una època.

Per últim, els autors han d'esmentar, amb admiració i gratitud, els noms d'aquells que els han precedit brillantment en la tasca que avui s'emprenen: Joan Givanel i Mas, Joaquim Alvarez Calvo, Lluís Bertran i Pijoan, Eudald Canivell ^{i el molaguanyol de Miquel i Verges.} entre els més insignes. Hem seguit de molt a prop llur tasca i cada vegada que ens valem de les dades que ells han fixat en llurs obres, ho esmentem, de la mateixa manera que donem en nota tots els manlleus que fem a altres historiadors de la matèria o de temes que s'hi relacionen. La tasca que ells van dur a terme havia d'ésser completada, almenys fins a la data que ens hem posat com a límit i que, en certa manera, clou provisionalment la història de la premsa en llengua catalana. Voldríem que aquesta història nostra d'un període de molt brillant fos un estímul per a una represa que tot fa creure que és imminent i que l'aparició d'aquest llibre fos, per als futurs editors, directors, redactors i col.laboradors de publicacions de tota mena en la nostra llengua, un motiu d'orgull i un incentiu per a continuar la història de la premsa catalana amb els nous diaris, setmanaris i revistes que sens dubte han de veure la llum molt aviat.

Barcelona, 1964.